

Handläggare
Älvsjö stadsdelsförvaltning
Anna Yderhag
Telefon: 0850821029

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd 2020-04-22
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd
2020-04-23

En likvärdig fixartjänst inom staden

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag som äldreförvaltningen har tagit fram på en likvärdig fixartjänst inom staden.

Äldreförvaltningen fick i 2019 års budget i uppdrag att kartlägga tidsåtgången beträffande fixartjänsten i syfte att stärka innehållsmässig likvärdighet. Tidsåtgången har inte gått att kartlägga eftersom det saknas möjligheter att ta fram sådan statistik. Äldreförvaltningen gjorde istället en kartläggning om fixartjänsten erbjuds på likvärdigt sätt inom staden men även om det finns några utvecklingsområden som ytterligare skulle kunna stärka likvärdigheten inom staden, i synnerhet gällande det fallpreventiva arbetet.

Kartläggningen visade att fixartjänster generellt genomförs på ett likvärdigt sätt inom staden men att det finns några utvecklingsområden som kan stärka likvärdigheten inom staden.

Förslagen som äldreförvaltningen tagit fram är:

- Sänkt åldersgräns för fixartjänster till förslagsvis 68 år som befogenhetslagen medger.
- Stadsgemensam informationsbroschyr om fixartjänsten (där det framgår att fixaren ska legitimera sig vid hembesök)
- Stadsgemensam checklista för säkerhetsgenomgång av bostaden, inklusive information om fallprevention och brandförebyggande åtgärder
- Stadsgemensam mall för statistikuppgifter över fixarens utförda arbete.

Förvaltningen ställer sig bakom de fyra förslagen.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått remissen En likvärdig fixartjänst inom staden. Äldrenämnden har godkänt äldreförvaltningens förslag till beslut. Remissen har skickat till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, kommunstyrelsens pensionärsråd och kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor.

Ärendets beredning

Remissvaret har sammanställts av avdelningen utförare egen regi, inom Älvsjö stadsdelsförvaltning. Ärendet behandlas i rådet för funktionshinderfrågor den 15 april 2020 i Älvsjö och pensionärsrådet och förvaltningsgruppen den 16 april 2020 i Älvsjö.

Ärendet

Äldreförvaltningen fick i 2019 års budget i uppdrag att kartlägga tidsåtgången beträffande fixartjänsten i syfte att stärka innehållsmässig likvärdighet. Tidsåtgången har inte gått att kartlägga eftersom det saknas möjligheter att ta fram sådan statistik. Äldreförvaltningen gjorde istället en kartläggning om fixartjänsten erbjuds på likvärdigt sätt inom staden men även om det finns några utvecklingsområden som ytterligare skulle kunna stärka likvärdigheten inom staden, i synnerhet gällande det fallpreventiva arbetet.

I Stockholm stad infördes tjänsten kostnadsfritt år 2007.

Målgruppen för tjänsten är personer 75 år och äldre, som inte har annan hemtjänst, som kan nyttja tjänsten maximalt sex timmar mer år. Syftet med tjänsten är att förebygga fallskador och andra skador som vissa riskfyllda vardagssysslor som tunga lyft, fasta elektiska sladdar samt olika former av insatser som innebär att klättra på stegar. Kostnaden för tjänsten finansieras inom ramen för stadsdelsnämndernas budget för det förebyggande arbetet.

På stadens hemsida finns det övergripande information om fixartjänsten med kontaktuppgifter till respektive stadsdelsförvaltning. Stadsdelsförvaltningarna informerar i sin tur om tjänsten via egna framtagna broschyrer, annonser i lokaltidningar, via olika pensionärsorganisationer och via den öppna verksamheten.

Älvsjö stadsdelsförvaltning Avdelningen för egen regi

Älvsjö Stationsgata 21
Box 48
125 21 Älvsjö
Växel 08-508 21 000
Fax 08-508 21 099
alvsjo@stockholm.se
stockholm.se

De allra flesta som nyttjar fixartjänster är kvinnor. Efterfrågan på tjänsten varierar efter säsong. Störst efterfrågan är det inför jul samt var och höst. Fixarnas uppfattning är att max sex timmar per hushåll och är fullt tillräckligt.

De mest efterfrågade tjänsterna är hjälp med byta av gardiner, glödlampor, säkringar, batterier, ta ned saker från höga skåp, att bära in tillhörigheter från vind eller källare samt fäste av lösa elsladdar.

Kartläggningen visar att fixartjänster generellt genomförs på ett likvärdigt sätt inom staden men skulle kunna stärka likvärdigheten inom staden, i synnerhet gällande det fallpreventiva arbetet. Gränsdragningen på 75 år hålls inte alltid för yngre äldre som har behov av hjälp från fixaren. Några stadsdelsförvaltningar håller hårt på gränsdragningen medan andra gör undantag.

För att göra tjänsten tryggare för de äldre anser äldreförvaltningen att det ska vara obligatoriskt att fixaren uppvisar identifikation vid hembesök. Äldre personer är en utsatt grupp för olika typer av bedrägerier. Att äldre efterfrågar identifikation innan de släpper in någon okänd person i bostaden minskar dessa risker. Äldreförvaltningen förordar därför att det ska vara obligatoriskt att fixaren uppvisar legitimation vid hembesök samt att detta framgår av informationsbroschyren om fixartjänsten.

Kartläggningen visar också att några stadsdelsförvaltningar erbjuder en säkerhetsgenomgång av bostaden i samband med hembesöket, för att föreslå och genomföra justeringar som minskar risken för fall. Äldreförvaltningen anser att det behöver finnas en strukturerad checklista för säkerhetsgenomgång där riskfyllda element och moment listas. I samband med säkerhetsgenomgången ska fixaren också dela ut informationsmaterial om fallprevention och brandförebyggande åtgärder. Fallskador orsakar ett stort fysiskt och känslomässigt lidande för den som drabbas och innebär stora kostnader för samhället. Ett led i att minska risken för fallskador är att arbeta mer systematiskt i det förebyggande arbetet.

Äldreförvaltningens kartläggning visar att fixartjänster generellt genomförs på ett likvärdigt sätt inom staden men att det finns några utvecklingsområden som kan stärka likvärdigheten inom staden.

Äldreförvaltningen föreslår en sänkning av åldersgränsen till förslagsvis 68 år som lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (befogenhetslagen) medger. Bedömningen är att en minskning av åldersgränsen endast kommer ge en marginell ökning av uppdrag för fixarna och att kostnaderna för stadsdelsnämnderna därför inte kommer öka.

Kartläggningen visar att informationen om fixartjänsten till allmänheten förmedlas på olika sätt inom staden och att det bör tas fram en stadsgemensam informationsbroschyr.

För att göra tjänsten tryggare för de äldre anser äldreförvaltningen att det ska vara obligatoriskt att fixaren uppvisar identifikation vid hembesök.

Några stadsdelsförvaltningar erbjuder en säkerhetsgenomgång av bostaden i samband med hembesök av fixaren för att föreslå och genomföra justeringar som minskar risken för fall. Äldreförvaltningen föreslår att en stadsgemensam checklista för säkerhetsgenomgång av bostaden, inklusive information om fallprevention och brandförebyggande åtgärder.

För att kunna följa upp hur många äldre eller hushåll som använt och fått hjälp av fixaren föreslår äldreförvaltningen att en stadsgemensam mall för statistikuppgifter över fixarens utförda arbete.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig bakom äldreförvaltningens förslag.

- Sänkt åldersgräns för fixartjänster till förslagsvis 68 år som befogenhetslagen medger.
- Stadsgemensam informationsbroschyr om fixartjänsten (där det framgår att fixaren ska legitimera sig vid hembesök)
- Stadsgemensam checklista för säkerhetsgenomgång av bostaden, inklusive information om fallprevention och brandförebyggande åtgärder
- Stadsgemensam mall för statistikuppgifter över fixarens utförda arbete

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2020-03-30
Marja Kammouna, avdelningschef	2020-03-30